

Szerkesztőség és kiadó hivatal
 Hely SIMONFI-ház a város-
 házával szemben
 HIRDETÉMÉNYEK.
 Hirdetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
 valamint a lap szellemi részét illető
 minden közlemények ide intézendők
 Hírdetetlen levelek csak ismert kezektől
 fogadhatók el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.
 A SZABADELVŐ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Flóizetési ár:
 Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán
 küldve:
 Egész évre . . . . . 10 ft — kr
 Félévre . . . . . 5 ft —
 Negyedévre . . . . . 2 ft 50
 Egy hóra . . . . . 1 ft —

Hirdetési díj:

Öt-hasábospetitorszeri beiktatásáért 5 kr
 Bélyegdíj minden hirdetésért külön 20 kr
 Nyitlár 4 hasábos petitorért 20 kr.

XII. évfolyam. 1885.

Debreczen. Csütörtök, július 23.

141. szám

Budapest, július 22. 1885.

n. — Peng a kasza, sarló minden-
 felé, pár nap alatt magasra kanyarul a
 füst a cséplőgépek kúrtöbőből, s rövid idő
 múlva megtudjuk, mennyi az áldás, mely-
 lyel az Isten a mezőgazdálkodó magyar
 ember veritékes fáradságát jutalmazta.
 Egybehangzó tudósítások szerint a gazda
 munkája nem volt eredménytelen, leg-
 fobb terményünk a búzából ha nem
 is kitűnő, de országos átlag szerint jó
 középtermést takaríthatunk le, a többi
 gabonaművek is meglehetősek, a ka-
 pásnövények pedig kitűnően állanak. —
 Termés tehát van, adott a jó Isten; de
 lesz-e áldás rajta, lesz-e ára, megenge-
 dik-e a jó árt az európai konstelációk,
 a mint azt a külföldi tengerentuli ver-
 seny s a nemzetközi kereskedelmi spe-
 kuláció megalakítja?

A gabuár alakulása képezi most a
 magyar gazda legfőbb gondját s borús
 aggodalommal tekint lapjaiba, melyek
 borzerovata aggasztóan ellenkező ten-
 dentiára látszik hajlandónak lenni az
 időjárás hőfokának emelkedésével. A
 börze abban a hitben van, hogy az árak
 szállani fognak s így a la baisse spe-
 kulál, ej de jó lenne most egy pár hónapi
 angol-orosz háboru odaát keleti Ázsiában,
 hogy börzianereink egy kis kedvet és
 lelket kapnának egy kis a la hausse
 spekulációra! — majdnem így sóhajt
 fel a magyar ember.

De hát hiáb, reményeink a képze-
 let s vágyak rejtelmes álomvilágában
 nyerik himes szárnyaikat, a számításnak
 azonban a valóság meztelen s prózai té-
 nyezői közt kell mozognia. S a valóság
 az, hogy bár a tengerentul az ideai ter-
 més a tavalyinak csak mintegy 60—70% át
 fogja tenni, de azért ez is elég lesz a
 nagy árleverő verseny táplálására, a fo-
 gyasztó államok pedig Európában a ta-
 valyihoz hasonló termést várnak s így
 szükségletünk a tavalyinál alig lesz
 nagyobb.

Egy hatalmas tényező van azonban,
 mely nagyobb kivételnek s ezzel az ár
 javulásának reményét engedi: az ideai

magyar termés legnagyobb része minő-
 ségének kitűnősége, melylyel semmi nyu-
 goti s tengerentuli termés nem verse-
 nyezhet. A kormány pedig meg tesz min-
 dent, mi tehetségében áll, hogy a kivi-
 telt könnyítse, gyorsítsa.

Az ideai év tanulsága ismét az te-
 hát, hogy hiába várjuk a rendkívüli ára-
 kat s a magyar gazda, hogy lábra áll-
 hasson, vagy lábán magát megtarthassa,
 a maga erejére van utalva. — Nincs
 más mód, mint szakítani a kizárólagos
 buzatermeléssel, a többi terményeket job-
 ban föl kell karolni; mezőgazdasági ipart,
 marhatenyé-ziést, szóval: intenzív gaz-
 daságot kell űzni, nem feledve, hogy
 legjobb gazdálkodás az, midőn ismeri az
 ember a viszonyokat teljesen, életét, ház-
 tartását, igényeit a szerint szabja, s a
 lankadatlan munkával, a tántoríthatlan
 takarékoságot párosítja. Tőkegyűjtés még
 nélkülözés mellett is, ama jelszó, mely-
 nek valóstása minden válságban diadal-
 masan s intra dominium visz át ben-
 nünket.

— Mezőrendőri törvényjavaslat. A
 kereskedelmi miniszteriumban a mezőrendőri
 törvényjavaslat kidolgozására vonatkozó elő-
 készületek már annyira haladtak, hogy az
 erre vonatkozó előkészületek már annyira
 haladtak, hogy az erre vonatkozó tervezet
 most részletes dolgozás alatt van. A mi-
 niszter legközelebb felelője szólítani a gaz-
 dasági egyleteket és kereskedelmi kamarákat,
 hogy e törvényjavaslat főbb elveire vonat-
 kozó nézeteiket számukra beküldendő kérdő-
 íven terjesszék be. A nagy terjedelmű tör-
 vényjavaslat valószínűleg már az ősz folya-
 mában a képviselőház elé fog terjesztetni.

— A magyar költségvetés. A Pol-
 Korr. budapesti jelentése szerint az 1886-ki
 állami költségvetésben a kiadások és bevéte-
 lek nagyobbak lesznek és költségvetés álta-
 lában kielégítő lesz. A bevételi többlet a
 revidiált szeszadó után május hó végéig 2 1/2
 millió volt, ezenkívül növekedtek a tőkeka-
 mat-adó utáni, a dohányjüvedékből és ille-
 tékből való bevételek.

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája

Aki eljátszotta a feleségét.

VERTESI GYULÁTÓL.

Határozott peche volt a főszolgabíró-
 nak: Kerecseny Benzenek. Úszott már egy
 pár száz forintig. Az izgatóság nehéz csep-
 pekben űlt homlokán. Az izgatottság vagy
 maga sem tudja mi egészen kiszáritotta a
 torkát.

— Jancsi! eredj csak le a pinzébe
 hozz fel azokból a bepecsételt üvegek-
 ből — kiált oda a háta mögött álló inasnak.

— Hagyjuk uraim egy pár percre abba
 a játékot — fordul oda az asztalnál ülő
 játszótársaihoz — majd folytatják azután.

A potrohos plebánosnak nagyon tetszik
 a terv.

— Bizony jó lesz az. Magam is meg-
 szomjaztam. Hanem előbb ha megenged
 rágyujtok — s az előtte álló szivarládából
 kivessz egy finom havanah szivart. A másik
 játszótárs, egy magas szikár fiatal ember, az
 ifju Varsányi Béla gróf egykedűen áll föl
 az asztaltól a monoklit szemére csipeteti s ki-
 könyököl a nyitott ablakon. De pár perc
 múlva bosszusan csapja be az ablakot a gróf
 s visszaül az asztalhoz.

— Ostoba parasztjai! — mormogja ma-
 gában.

— Ahá megbámulták talán nagyon méltó-
 ságodat — mondja nevetve a potrohos
 plebános — hja ezeknek az még most sem
 fér a fejkükbe hogy miért hord méltóságod a
 fél szemén ablakot.

A gróf éppen mondani akart valamit a
 plebános szavaira, mikor a házigazda tele

töltve a habzó vörös borral, vendégei pohá-
 rát, összecsendítette a poharakat.

Ott iddoggáltak azután egész késő estig.

Este meggyújtották a gyertyákat s a vig
 társaság folytatta a kártyázást.

— Ugy látszik, hogy kezd mosolyogni
 reám is az a hamis istenasszony — ezekkel
 a szókkal huzta be az első tételt a főszol-
 gabíró — az a . . . hogy is hitták csak
 páter?

— Fortuna —

— Az az, Fortuna Hogy is van csak:
 „Fortuna szekeken okosan űlj,
 Jól forgassd kerekét, hogy fel ne dülj.“

Hanem bizony az a hamis istenasszony
 a főszolgabíró urat hamar cserben hagyta.
 Ujra veszíteni kezdett. Az izgatottság és az
 erős bor hatása alatt a kártyalapokat is alig
 látta. Veszített. Egyre vesztett.

A kövér pap paradicsomi mosolylyal
 rakta termetes bortárczájába a pénzt. A fia-
 tal gróf egykedűen gyűrte zsebre a bankó-
 kat, mint akinek nem nagy szüksége van
 rájuk.

— Dejszen olyan nincs — pattan föl
 Kerecseny Benze — nem becsületes ember
 aki abba hagyja a játékot. — Mit volt mit
 tenniük ott maradtak tovább is. Kerecseny
 Benze egyre csak vesztett. Mikor azután a
 szenvedélytől elvakítva olyan összegekben
 kezdett játszani, aminőket a jámbor pap er-
 szénye meg nem bírt, odahagyta a társasá-
 got, mint szent Pál az oláhokat. Azok olyan
 mélyen elmerültek a játékba, hogy egyszerre
 csak azon vették észre magokat, hogy ket-
 ven vannak. Folytatták azután kettesbe. Rö-
 vid idő alatt Kerecseny Benzenek eluszott
 az utolsó garasa is. A gróf felakart állni s

elmenni de Kerecseny nem eresztette.

Külföld.

— Az afghán kérdés. Pétervárról táv-
 írják a következőket: Itteni jól értesült kö-
 rök tagadják, hogy az angol sajtóban nyil-
 vánuló pesszimizmusnak jogosultsága volna.
 Határozottan állítják, hogy az orosz kormány
 nem szándékozik sem e folyamatban levő tár-
 gyalásokat hosszúra nyújtani, sem pedig új
 követelések támasztása által a kérdést bo-
 nyolultabbá tenni. Az orosz kormány ellen-
 kézleg mit sem óhajt inkább, mint azt, hogy
 a tárgyalások mielőbb kielégítő eredményre
 vezessenek. Az, hogy a tárgyalások eddig
 oly lassan folytak, nem onnan ered, hogy
 egyik vagy másik részről rosszakarat forgott
 fenn, hanem inkább abból következnek, hogy
 maga a tárgy kényes és hogy mindkét fél
 szorosan igyekszik megővni érdekeit. Hírik,
 hogy az orosz kabinet ily értelmű felvilágo-
 sításokat szolgáltatott a külföldi hatalmak-
 nak és hogy egyszersmind határozott utasi-
 tást adott, hogy ne ismétlődjék az, hogy a
 tárgyalások középázsiai hadiesemények által
 megzavartassanak.

— Az uralkodók találkozására vo-
 natkozólag a „Pester Lloyd“ írja, hogy a
 különböző hírek tudatják, miszerint az osztrák-
 magyar uralkodó és az orosz császár Reich-
 stadban, Boroszlóban, Königsbergben, vagy
 éppen Pilsenben találkoznak; ugyancsak rész-
 leteket közölnek Ferenc József király és
 Vilmos német császár találkozásáról, a mi
 egyelőre még meg sem lehet állapítva. A mi
 a czárral való összejövetelt illeti, tény az,
 hogy III. Sándor császár viszonzni akarja uralko-
 dónk tavalyi látogatását, de a hely és idő-
 pont iránt még nincs megállapodás. A Vilmos
 császárral való találkozás programja pedig
 nagyon érthető az agg német császár egész
 ségi állapotától függ.

— Az angol német szövetségről szóló
 híreket az orosz politikai körök bizonyos
 skepticizmussal fogadják. Bismarck herceg
 céljai tekintetében nem táplálnak illuziókat.
 Tisztában vannak azzal, hogy Bismarck
 Oroszországot az európai szinterről le akarja
 szorítani, és ép ezért nem hiszik el, hogy
 Ázsiában Angliát akarja támogatni. Azt meg-
 egedik, hogy Bismarck az új angol konser-
 vatív kormány iránt több lajlandósággal vi-
 seltetik, már csak azért is, hogy Oroszország
 ellenében mintegy kézi záloga legyen, hogy
 ha ez valamelyik tervét meghusitani akar-
 na. De sokkal inkább meg vannak győződve Bi-
 smarck bölcs előrelátásáról, semhogy fölté-
 lezzék róla azt, hogy az angol kormányval
 szorosabb baráti viszonyba keveredjék, míg
 az az új választások által meg nem erősödött.

— De hát mibe akarsz játszani? dióba,
 mogyoróba? hiszen pénzed nincs már —
 kérdi mosolygva.

— Tudod mit, — te Béla; sokat nyer-
 tél már tőlem. Minden nyereseményed felte-
 szed egy lapra, és én ellenében . . .

— Nos mit teszel? — kérdi kíváncsian
 a gróf.

— En, ellenében, fölteszem . . .

— Nos, nos? sürgeti a gróf.

— Fölteszem a . . .

— Megbolondultál? — kérdi végre ki-
 fakadva a gróf.

— Fölteszem a feleségemet — vágja
 oda Kerecseny Benze.

— Hahaha! — nevet föl a gróf. Így
 nem alkuszunk. Te ugy sem adnád nekem
 ide a feleségedet, ha megnyerném is. Es nem
 is kényszeríthetnélek az átadásra, mert a
 bíróság mindössze megfenyitene mindakét-
 tönket. Jó éjt. Isten veled.

— Nem eresztelek sehova. Ezt az
 egyet elemeljük. Ne legyen becsületes em-
 ber a nevem, köphessen a szemem közé min-
 denki ha oda nem adom a feleségemet neked,
 ha elnyered.

— Ez már más — mondja mosolygva
 a gróf, rd le amit most mondtál. Majd azu-
 tán eljátszuk ezt az érdekes partiet.

Kerecseny izgatottan írta meg köte-
 lelvényt az író asztalon. A betűk csak úgy
 ugráltak előtte.

— Kész vagy már? Kérdi a gróf.

— Kész. —

— Ulvasd el. —

„En Kerecseny Benze férfui becsüle-
 temre kötelezem magamat hogy a felesége-
 met Gróf Varsányi Bélának, ha elnyeri, ál-
 talodom tetszés szerinti időre.“

Hajdu-szoboszlói választó kerület.

A „Debreczeni“ keddi számában a
 függetlenségi párt apostolai, a szoboszlói vá-
 lasztás alkalmából honfiai fájdalomokat kiön-
 tik. — Mély keservöknek adnak kifejezést
 ezen kerület elvesztése felett, — mely kü-
 lönben a kiegyezés óta először is és több iz-
 ben deák párti, a fusói után pedig szabadelvű
 képviselő által volt képviselve

Tehetetlen dühökben megtámadják a
 politikai tisztviselőket, a szokott és már el-
 koptatott frázisokat mint p. o. hivatalos
 pressió stb. használván.

Mindezen keserű és epés ömledezésre
 az szolgál okul, hogy kénytelenek meggyő-
 ződni arról, hogy a biztos fogásnak hit ke-
 rület értelmese választóinak szeméről szaka-
 dozik a hályog lefele, mit a magokat füg-
 getlenség harcossainak valló egyének porhin-
 tései idéztek elő. — Erzik továbbá silány
 gyengeségüket az intelligens választókkal
 szemben, kiket nem lehet üres frázisokkal
 vakítani, hazajötték már onnan hogy továbbra
 is kenyérkereset módot nyújtsanak, a legtöbb-
 nyire kínálkozó konczért magokat független
 harcossok és nagy hazafiaknak valló bus
 magyaroknak, és hidul szolgáljon azoknak a
 felkapaszkodásra.

De leginkább okot szolgáltatott az epe
 kiömlésre az, hogy a leveses tálnak neki
 rohanva, egymást túrták el onnan. — Na-
 gyon természetes, hogy aki a tál mellett
 maradt az pakol, a többi pedig morog.

Mert ha tetszik adatokkal szolgálunk,
 hogy a kerületünkben megüresedett képvise-
 lőségre, nem több mint 7 mond hét hon-
 mentő, önzetlen hazafi aspirált egyszerre,
 míg a szabadelvű pártnak saját kebeléből
 kellett egyik tagját nagy nehezen reá birni,
 e sok oldalról cibált szegény kerület képvise-
 lőjelöltiségeinek elfogadására, ki látva a
 nyomorult helyzetet, meghozta az áldozatot
 és a körül hálózott és ismét elámitani szá-
 dekolt választói egy részének érdekében a
 jelöltéget elfogadta.

Az éhes csoport kinjában megkísérlette
 sorjában előzőr is az egyházi és politikai
 téren működő előjárókat nyerni meg a ma-

— Jól van. Nagyon jól. Az írást csak
 badd ott. Jer játszuk el a partiet.

Olyan fehér lett mint a fal Kerecseny
 Benze a mint játszani kezdtek s a kártya
 lap csak úgy reszkett a kezében. A gróf
 mosolygva nézte az izgatott embert.

Kerecseny olyan ügyetlenül játszott a
 különben nem rossz kártyákkal, hogy a part-
 hiet elveszítette.

— No Benze mit szölsz ehez. Töröld
 csak ki abból a kötelezvényből a „ha elnye-
 ri“ szót, s aztán ad ide. —

Kerecseny gépiesen engedelmeskedett
 azt sem tudta már mit csinál.

A gróf zsebébe rejtette az eredeti köte-
 lezvényt s mosolygva kívánt jó éjszakát Ke-
 recsény Benzenek.

II.

No hiszen, szegény Kerecsenynek jó
 éjszakája volt, mikor a gróf behuzta maga
 után az ajtót a testileg, lelkileg, tökéletesen
 kimerült ember szótlanul rogyott le a székre.
 Mikor aztán jó idő múlva magához tért, első
 gondolata az volt utánna menni azután az
 ember után a ki az ő becsületét a kabátja
 zsebébe hordja. Szép szóval, vagy erővel
 vagy akárhogy, akármilyen — de elvenni
 tőle azt az írást. Kiment az utcára, az üdi-
 tő éji levegő tökéletesen eszméltre hozta. —

Felébredt a kínos álomból. Legalább ő maga
 eleinte azt hitte, hogy az egészet csak ál-
 modta. Sehogysem akarta elhinni az egész
 históriát.

— Ejnye de bolond álom is volt mor-
 mogta magában elvesztettem minden pénzem
 s ráadásul az én kis aranyos Elizemet is. —
 No hiszen szép dolog is lenne. De bolondo-
 kat is álmodik az ember — el kezdett hango-

IBOR
 számra
 aváltatnak,
 mos
 kelt 3818 s.
 lévő jármás h
 lévő több hid
 évi augusztus
 szeti hivatal hely
 nyitárgyalás hird
 munkálatok vég
 számító, s
 ajánlataikat a k
 abb igyekezzen
 és részletes t
 hivatalos óráb
 szeti hivatal.
 Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek.

gok részére azon hitben, hogy könyvből tanult és nagy hangon elmondott frázisaik azoknál is nyílt filekre találnak mint az elámsított és félvezetett szegény népnél.

Sőt vakmerőségök annyira vetemedett hogy megfenyegették vagy osztályrészt is ígértek volna a koncából, ha bátorságuk lett volna hozzá.

Távol vidékekről a kínálkozó zsiros falatok szagára, a politikai pártok tömkelegén keresztül tett eredménytelen kísérletek után Debreczenbe összesereglett apostolok itt kedvező talajra akadván és honfiai fájdalomkat itt egy zsiros koncával lehűtve, most már magok is kezdik elhinni hogy őket a haza sorsa feletti mély bánat és kornyadozás apostolokká és prófétákká tette; nem lévén közelben oly egyén ki körönként előbb viselt dolgaikra és multjokra figyelmeztessen ezen messziről jött urak missionariusokat küldötték szét községünkint újabb requirálásra és azon elvtől nógatovala hogy kéz kezét mos.

Megmozgattak tít tít, mind hiába nem boldogultak egymástól mert sokan voltak. Tele kell tehát vágni a szemét valamivel a híveknek hogy valahogy észre ne vegyék a tehetetlenségét, a bábokat rángató köteleket és az oroszlan bőr alól kilógó patákat; reá kell kenni a kudarczót valakire.

Kire lehetne ezt másra mint az átkos kormány és a tisztviselőkre, kik nélkül pedig egymást ennék meg, mint a verembe zárt éhes patkányok, mert volt olyan apostol ki nek a politikai hatóság tedezete alatt kellett ott hagyni tele keservvel azon helyet melyhez annyi édes reményt fűzött. mind hiába

De legyenek meggyőződve, hogy tisztviselőink, kiket érdemekkel szerzett közbizalom helyezett, hivatásból és nem zsiros piritós hajhászásból elfoglalt helyeikre, nem fognak visszavonulni annyival kevésbé megijedni, az üres hangoktól, hanem kétszeresen fognak azon igyekezni, hogy az apostolok üzelmei megakadályoztassanak és egész kedveléssel igyekezzenek azon, hogy saját vermeikben megfogtatók azok, a vizes lepedő fejükre borítottassék.

A mi pedig az alacsony rágatmakat és alaptalan ráfogásokat illeti, melyek minden tisztességes ember megvetését eredményezik, megjegyezzük, hogy azok csak a szerzőkhöz hasonló vékony jellemeknél találhatnak hiszékenységre.

Több h.-szoboszlói választókerületbeli választó polgár.

96.000 darab tüzbiztosítási díjváltó sorsa.

Debreczen jul. 20.

Közudomásu tény képez, hogy a „Tisza“ biztosító társaság még 1883. december 30-iki közgyűlésében kimondotta, miszerint 1884. január 1-ével felszámolási stádiumba lép a „Tisza“ biztosító társaság felszámolásban czég legnevezetesebb ténye az volt, hogy 1884. február 23-án a felek tudta és beleegyezése nélkül az egész tüzbiztosítási üzletet az erre vonatkozó 96.000 darab díjváltóval és 27000 forintnyi díjtartalékkal

san kacagni a főszoigabiró ur. Csak akkor hagyta abba a kacagást, mikor egy ismerős hang megszólította a háta mögött.

— De jó kedved van Bence, talán sokat nyertél? kérdi a háta mögött álló potrohos plébános.

— Sokat nagyon sok! mondja lassan az egyszerre elsápadt ember.

— En nekem nagyon sok az ami nektek kevés — hát azért hagytalak magatokra. Örülten kezdtek játszani — folytatja a pap.

— Örülten — mormogja, az ekkor már tökéletesen magához tért ember.

Beszéltetett azután hozzá a pap amenynyit csak akart, nem felelt Kerecsendy egy árva szót sem.

Végre megunt a dolgot s elbucszott Kerecsendytől, az némán nyugtatta oda kezét. Azután tovább ment egymagában, maga sem tudta merre jár. Egyszer csak azon vette észre magát, hogy kiun bolyong a mezőn. A nap épen akkor bujt elő a hegy orma mellől. Ragyogó sugarai csak úgy csillogtak a harmatos fűvön. Az üde reggeli szellő a balsamos levegőt Kerecsendy arcába hajtotta. Főn a levegőben a pészirta tüdőtt a napugárban. A fülemüle az akác lombján csattogott — üdvözölve harsány dalaival a mindenhatót. Olyan szép, olyan vidám nyári reggel volt. De Kerecsendy Bence nem igea élvezte a mosolygó természet szépségeit. Sötétebbnél sötétebb gondolatokat rait a szerencsétlen ember. A fölött pisztolyt, melyet még otthon vett magához, mikor a gróf után ment, görcsösen szorongatta a zsebében. Azután csak ment, ment tovább. Kiért a falu határától is már Ott fáradtan ereszkedett le a határköre;

együtt az osztrák „Phönix“ biztosító társaságra átruházta oly feltétel alatt, hogy az a behajtandó díjváltók értékének 15/100-át adja a „Tisza“ biztosító társaság felszámolásban czégnak kárpótlásul.

Midőn aztán a felszámolást 1884. július 25-én a csőd követte, a legfontosabb kérdések egyikét az képezte, ha vajjon a tömeg gondnok az 1881. XVII. t. cz. 28 §-a alapján megtámadási jogát ezen ügyletre vonatkozólag is gyakorolja-e vagy nem? A tömeg gondnok a csődválasztmányak azon indítványt tette, hogy a megtámadási jog nem gyakorlandó, mert még pernyertesség esetén is ebből nagyon kevés előny háramlanék a csődtömegre, miután a 96.000 darab kétes váltó perutján való behajtása felemésztené jóformán azok értékét, és a behajtása évtizedeket venne igénybe. Mindazonáltal az osztrák „Phönix“ biztosító társaságtól az átadott 27008 forintnyi díjtartalék feltétlenül vissza követelendő

A csődválasztmány a tömeggondnok ezen álláspontját egyhangulag magáévá tévén, a végleges eldöntést a csődhitelezők egyetemére bízta, a mely is aztán az 1885. február 18-án tartott közgyűlésén beható tanácskozás után kimondotta, hogy lemond a már különben is elévült megtámadási jogáról, illetve helybenhagyja a „Tisza“ és a „Phönix“ között 1884. február 23-án létrejött szerződést, ha a „Phönix“ biztosító társaság a felajánlott 27.090 forintnyi díjtartalékot 1885. február 28-ig lefizeti. Ezt a „Phönix“ meg is tette.

Ugy látszik azonban hogy a „Phönix“ be sem várta az 1884. február 23-án létrejött szerződésnek a csődválasztmány, illetve csődhitelezők részéről történt jóváhagyását, hanem az esedékessé lett tüzbiztosítási díjváltókat azonnal perelte. Erre mutat legalább a budapesti kereskedelmi és váltótörvénysszéknek 1885. január 16-án 55830. szám alatt hozott ítélete, mely a „Phönix“ biztosító társaságnak P. Gy. elleni 13 frt 20 kr és jájuruléka iránti ügyében alperest a fizetésben marasztalta. Ezt az ítéletet a budapesti királyi ítéltábla is 1885. mártius 17-én 502. számú határozatával helybenhagyta. Mindkét alsóbiróság azzal indokolta határozatát, hogy a váltón lévő aláírt alperes nem tagadván felperes pedig a maga váltó birtokosi minőségét az 1884. február 23-iki szerződéssel igazolván, alperest a váltótörvény 62-iki §-a értelmében marasztalni kellett.

A m. kir. curia ez európai színvonalon álló bíróságunk, melynek alapelve nem a ridég §-ok, hanem jog és méltányosság szerint ítélni, 1885. június 11-én 784 szám alatti ítéletével mindkét alsóbiróság határozatát megváltoztatta, és a felperesként szereplő „Phönix“ biztosító társaságot keresetével feltétlenül elutasította; mert a m. kir. curia szerint: „a biztosítási szerződés oly két oldalú szerződést képez, mely a biztosított félnek, a biztosító személybe vetett különös bizalmában leli alapját, ennek folytán nem ruházhatja át a biztosító jogait és kötelezettségeit a biztosított beleegyezése nélkül más társalatra; és a mennyiben ezt tenni, a közte és a biztosított közt létrejött ügylet felbontottnak tekintendő.“

Legfőbb bíróságunk ezen rendkívül nagy elvi jelentőségű 1000- és 1000 szegény biztosított félet érdeklő enunciatórára csak az a megjegyzésünk van, hogy a m. kir. curia az 1881. LIX. t. cz. 4. §-a értelmében a fenti elvet az igazságszolgáltatás egyöntetűsége végett polgári tanácsainak teljes ülésében mielőbb döntse el illetve hitelesítse, hogy ezáltal a szegény biztosított felek a további kár és zaklatástól végképen felszabadulnának.

Hogy ezen curiai határozattal szemben mit fog tenni a „Phönix“ biztosító társaság?

— Nincsen beszütem, susogta lázasan kinos, nyöszörgő hangon.

III.

Varsányi Béla gróf sétalovaglásából tért haza. A legrovidebb utat akarta választani a falu felé.

— Majd arra megyünk, ott a határkö mellett, a mezőn keresztül egyenesen — fordult a háta megott lovagoló lovászához.

Hanem amint a határkö őr ért a gróf, lova egyszerre megállt. A nemes állat elkezdett prűszkölöni, horkolni s kaparta a földet. Hiába sarkanyuzta végig a gróf, megsem mozdult. — mi az ördög baja van ennek a lónak — mormogta a gróf, — talán valaki van ott a kőnél, nézze csak meg Ján!

— Egy holt ember méltóságos uram — jelenti a lovász.

A gróf gyorsan leszállt a lóról, odasi etett — hát ott feküdt szétroncsolt, arccozal egy nagy vértócsa közepén Kerecsendy Bence.

A gróf feltette a monokliját s egy darabig némán nézte a halottat.

— Ostoba dolog. Szegény Bence — mondja azután halkán, — ezért az ostobaságot ugyan érdemes volt ezt tenni — s zsebéből kivieszi a Kerecsendy irását s össze-tépi darabokra — így ni. Siessünk a szép morgu hirt. Adieu Bence! Jó éjt szegény jámbor ha tudta volna, hogy kötelezvény nélkül is rég az enyém a felesége.

tovább perli-e egyenkint az átvett díjváltókat a brzositottak ellen, bizva a felek járatlanságában és tudatlanságában, avagy szavatossági igénynyel lép fel jogelődje a „Tisza“ biztosító társaság, illetve ennek csődtömeggondnoka ellen? ezen szavatosságot beterveztesíti a 96000 db. díjváltó értékére, vagy csak a készpénzben visszafizetett 27000 frtra; a szavatosságot bejelentés, vagy egyenes kereset utján kísérti meg érvényesíteni? mind olyan fontos és érdekes kérdések, melyeket igazán érdemes volna közelebbről megvilágítani.

Dr. Kardos Samu.
ügyvéd.

Napi hírek.

— A miniszterelnök ezüstlakodalmá.

Tisza Kálmán miniszterelnök ur, — mint már említettük — kedden ülte meg ezüst lakodalmát. A ritka családi ünnepele a miniszterelnök ur Geszt kastélyában folyt le, hol ez alkalomra a családtagok mind jelen voltak. Az ország különböző részeiből testületek, hatóságok s a miniszterelnök ur nagy számu tisztelői részint táviratilag, részint levélben küldték el üdvözlőleveleiket. Nagyváradról a megyei és városi hatóságok. a kir. tanfelügyeőség táviratilag üdvözölték a miniszterelnököt, míg a bihari megyei 1848—49 iki honvédegylet remek ezüst babérszorosut küldött a nagy hazafinak.

— Dégenfeld Schomburg gróf a VII. hadtest parancsnoka tegnap részt vett a helyben állomásozó gyalog és lovassági csapatok nagy csatózásán gyakorlaltán, mely a Nyulas környékén tartott. Délután a „Biká“-ban tiszteletére a tisztikar nagy bankettet rendezett, melynél a 39. gyalogezred zenekara játszott.

— A h.-nánási b.-szentmihályi vasut engedélyezési tárgyalása ma vette kezdetét Budapesten a közmunka és közlekedésügyi miniszterium vasuti osztályában. A debreczeni h.-nánási vasut-társaság igazgatóságát a tanácskozáson, melyek valószínűleg eltartanak vasárnapig, György Endre, Dr. Király Ferencz, a debreczeni kereskedelmi és iparkamara titkára és Balogh Mihály Debreczen város főmérnöke képviselik. E két utóbbi a tegnap esti vonattal utazott fel a fővárosba.

— A városi tanács meg a cholera. A tanács ma tartott ülésében a belügyminiszterium 1885 június. 20-án 33511 sz. o. kelt korrendeletének megfelelőleg a Spanyolországban kegyetlenül dúló cholera megakadályozása végett szigoruan végrehajtandó óvintézkedéseket állapított meg, illetőleg a mult év nyarán foganatosítottakat újra életbe léptetni határozta el. Azon kívül, hogy a maga részéről e tekintetben minden szükségeset megfog tenni, — a lakosság közreműködéséhez is folyamodik, sőt az alkotott rend szabályok szigorú megtartását követeli tőle. Maga a tanács az utcákat, csatornákat tisztán tartatja, s a vásári rendőrséget az elelmi szerek pontos, erélyes ellenőrzésére utasítja. A lakoságnak pedig a mértékleteséget ajánlja ételben és italban; különösen pedig egészségesnek mondja a tisztafrisvizen kívül a jöminőségű fehér vagy veres bort. A lakások tisztán tartandók, naponta szellőztendőek, a zsufolt lakásoktól óvakodni kell. Arnyékszékék vasglicin-czal vagy 5%-os calbolsavas oldattal minden nap fertőtlenítendőek. A háztulajdonosoknak és bérlőknek szigoruan kötelezővé tétetik. 1.) az udvarokról az arnyékszékék ürülekeit szemetet, trágyát, a városban kívül kijelölt helyre kihordatni. 2.) a háztelken levő ser

A z a g g s z ü z.

Eltekép.

„Huszadik“ születése napját „hajdani“ növeldebei barátai közt tölti. „Kirándulást“ tettek. Csonakáztak és táncoltak a szabadban. A virágleveleken számlálták meg, hogy melyik kerül közülük „főkötő“ alá. Ez az órákulom egymásután háromszor döntött kedvezőtlenül, de ő neveti és ez nem csökkenti jókedvét. Ha van e föld hátán ember, ki ma igaz szívből boldognak érzi magát, uzy bizonyosan ő az. Jól tudja, hogy nem szép, de „azt is“ tudja, hogy nem oly igen rut. Barátnői közül néhányan, pl. Irma és Mari férjhez mentek ugyan már, csak hogy amaz nagyon gazdag, emez pedig nagyon szép s így nem csuda, ha férjnek akadt. Habar szemleli tekintetben em is mondhatja magát „tömenénynek“ abban pillanatig se kételkedik, hogy „valamikor“ mégis kap férjet.

„Huszonötödik“ születése napján az üdvkivánatok pirt kergetnek arcába. Olyas valamit érez, mintha szegyenkeznie kellene, a nélkül hogy „okát“ tudná. Rózsákat akar hajába tűzni de „csudálatos!“ egyszerre ugy veszi észre, hogy a rózsaszín nem áll jól neki. Midőn hazajő, meg kell ugyan vallania, hogy nagyon jól mulatott, azonban ugy vette észre mintha az ifjak viselkedésben „tulágo“ tisztelet volna. Ha előkelő, ugy ezt atyja rangjának rója föl, ha pedig a népből származik, ugy okoskodik, hogy az ifjak csupán a „jó táncosnét“ tisztelik benne.

„Harminczadik“ születése napját szükebb családi körben ünneplik, melyhez merő „pietásból“ néhány „régí ismerős“ csatlakozott. Miután testvéreink gyermekei a „nagy

ésfürdőcsékat azonnal be kell temetnünk 3.) a nyár tartamára hitóságilag engedélyezett 6 sertésnél többet nem szabad tartanunk 4.) a ház előtti járdát naponta reggeli 7 óráig separtetni és locsoltatni kell; 5.) büzhölő levek nyílt árkokba nem bocsáthatók, 6.) a cholera betegülések azonnal bejelentendők. E szabályok ellen vétők, melyeket mi csak több vonásokban közlünk 300 frt. terjedhető pénzbírsággal, ennek be nem hajthatása esetén 60 napig terjedhető fogsággal büntettünk. E tanácshatározat 4000 példányban fog megma kinyomatni és a városban szétosztatni.

— Klotild főhercegnasszony Tatra Füreden. Klotild főhercegnő, József főherceg neje, ma délelőtt tíz órakor fiai látogatására Ó-Tátrafüredre érkezett. A főhercegnőt mindenféle a legkedvesebben üdvözölték. Alsó-Tátrafüreden, a hol a főhercegnő keresztül kicsizott megérkezése alkalmával, már hetek óta folytak fogadására az előkészületek. A fürdővendégek vették kezükbe a rendezést, s igen csinosan földiszították az egész fürdőt. Diadalkapu, zászlók, koszorúk s nagy számu lelkes néptömeg várta az átkocsizó főhercegnőt. Tervezték azt is, hogy a fürdő legelőkelőbb tizenkét vendége küldöttségileg üdvözölje a főhercegnőt, de ez az ő egyenes kivánságára elmaradt. A főhercegnő Ó-Tátrafüreden nem fog soká időzhetni, mert a részre berendezett lakás, — elég szegényenre a hazai fűdők egyik legelésejének — s a lehető legprimitívabb állapotban van.

— Vörös kakas Szovátón. Alig épültek fel a szomszédtságban levő Szovátón az aprilisban leéget háztorok, s nagyon is élénk emlékekben van azon nagy tüzvész is, mely körülbelül 5 héttel ezelőtt négy gazda telén a jókora vén kazlakat pusztítván el, méltán aggodó remegésbe ejté a módos szovátiakat; s ime tegnap ismét vészharang zugása vert föl a csendes falu népet. Nem a Kősi öntött ki, melyről igazán el lehet mondani, hogy a világ legjámborabb folyója, hanem a falu felő közepében, a község háza, az iskolák, a templom, meg parochia tövében gyuladt ki egy 20 öles náddal épület. — Bizony az leégett tüveg. Szerencse, hogy az a vad orkán, mely a szerdai hajnatól kezdve dühöngött, a tűz kiütésekor lecsendesedett. Különböző irányból fújván, a tüzes üszköket ép a falu szíve tájékanak hordta volna. Ha valahoi szükség van olyan helyhatósági statumra, mely tiltja a szalasz terményeknek bent a faluban elhelyezését, Szovátón, ezen a zsufolási rendtelül összeépült faluban igen. — Igaz, akkor az ő nemzeti szinre messzeli templomokkal veteledő asztagok, meg a megbarnult veréb fészkekkel tele kazlak nem állhatnának garádkra támaszkodva a keskeny udvarok lábujában s akkor nem is látná az átutazó, hogy milyen „gazdag hely is ez a Szovát“

— A katonai zenekar szombaton este a Vilmos Lajos szép udvarkertjében fog zeneestélyt rendezni Czapek karuagy személyes vezetése alatt.

A Krecsányi szintársulatánál vendég szerepelt a Pálmai I. lka a népszínház primadonnája Egerben, s ez időtől valósgos bucusjáró helyiyé lett az ottani fesztör. Kétségtelenül, életre való gondolt volt Krecsányi igazgatótól, hogy éppen Pálmay likat igyekezett megnyerni, a kit Eger városában rendkívül szeretnek, s kinek ott rokonai is vannak, még pedig az előbbeli családokból. — Minden egyes föllépése alkalmával zsufolásiig leit meg föiemelt helyárak mellett is az aréna; a jegyeket napokkal előre elkapkodták ugy, hogy a beözönlött vidékieknek legtöbbször csak a páholyok náta mögött rögzött egyes székekülekben jutott hely. Pálmay I. lka összesen hétszer lépett föl, és pedig: 11-én a Kertészleány, 12-én Nocmancipáció

nénit“ éltették, egyik közülök kotnyelesen kérdi, miközben a jelenlevőket sorba nézi: — Mond csak, mama, hány éves tulajdonképen Róza néni? — Huszonnyolc! feleli neje helyett a „boldogtalan“ atyja; ha épp jókedvében van, „huszonötöt“ mond, miközben sógornője felé mosolyog. — Már ilyen öreg? jegyzi meg a kis szörnyeteg. A társalgás elakad, általános szünet áll be, melyet szerencsére az a szellemes megjegyzés szakít félbe, hogy ma „tekkendő“ meleg van. Ez minden egyesnek „szilárd, erkölcsi meggyőződése“ és mindenki hangosan igazolja. A gyermeki kíváncsiság áldozatbaránya szintén e véleményben lehet, mert pillanatra zsebkönyvébe rejti arcát. Hisz nagyon nevetéges lenne, ha észrevetnének könnyeit. Azért, hogy huszonkilenczedik évének végéig „se természetes, se erőszakos halállal“ nem mult ki, „idősebb“ unokáocscsei, habár csak tíz évvel fiatalabbak is, „vén csoroszlyának“ nevezik maguk közt.

A fiatal leányok meg nem foghatják, miként mulathatnak a férfiak ily éltés bölgygel. Kortársai pedig és idősebb női ismerősei általában ugy vélik, hogy „nagyon“ kacér. Ha egykedvű „nagyon is“ könnyelműnek mondják, hogy mi se fog rajta, ha vidám, jókedvű, ez merő tettetés, csak hogy a férfiak magához eddgesse; ha komor, sőt épp mélabus, nem kellene észrevetnie, hogy a „hoppn maradás“ annyira boszantja.

13-án Rip van 17-én Koldus 19-én „az egr és a pályatárs b 61 a Csikos lépett föl. Ez bucuszó előadá tatását mindj Legjobban tet felvonásában, nyi elegancia A község lánppák elé. B jeiből e hét A joghallgató fogadás azért nem 10-dikére ták A vendég utazott vissz — Oriá egy idő óta legnagyobbika mérföld széles gyis oly terjes lyő kényelmes volt legsötéte jobb oldala f ható füstös ü — Siká históriája alk zölni K a p o Lapok“-ban k raiz s felsorolja s zető sorokban írja: „A sikk jja: „A sikk a az ő test zsidó kéme s országból, a s hogy mikén hoz, azt ne is jaira bizott n falatokat, Pá állt odább. V rész fölfedez vette el. A a hollók páv dig itegen e Mindezek a s a „sikkasztó pásnak neve miután nemes rendszert és ember közt, büztetni és ek mekei az öt százezres de A szó első hangzik. Chitók közt sok sai közé tart lában élés, t dök látogatá hanem csak csizmát saj chic, hanem A sikkasztó chickes kedv „sikkasztó“ kos szavakbó bizonyítható többnyire át A tolvajnál gyarmondás keze“ Enyve sikkik ki. A sikkasztó másból szívj mind a ragadós a keze. ideig de tar tatja; mert észlete. Ha jel nappal a zék. Rokona latán“ állan sukát, hogy hősiesen áll utfélén arr se jó ha az se használ, beszélnek ne „fehér rabsz ha ugyan te het, hogy „Negy dül“ ünnepl emlékeit A élet a lemo homlokára. A hatlan bold ték, e „bold Elhalványu egy hajfűr melyek köz egykor kap ereklyékre, lottakat“ b a holt szer „Ötven bé „születés is akkor, b „bevégzett Ha me nézetei le „aggzúzek től és e sz talán róluk

13-án Rip van Winkle, 15-én Vad galamb, 17-én Koldus diák, 18-án Donna Juannita és 19-én „az egri közönség iránt való tisztelet és a pályatársai iránt való szívesesség” a Csikós első felvonása Rózi szerepében lépett föl. Ez volt egysermünd a társulat bucsuzó előadása is. Pálmai a közönség elragadtatását mindjárt első föllépéssel megnyerte. Legjobb tetszett a Nőemancipáció 2-ik felvonásában, mikor mint huszárhadnagy anyagi eleganciával járja a magyar táncot. A közönség nyolczor egymásután hívta a lámpák elé. Keresányi ez ideig deficit-jéből a hét előadás jövedelme rontotta ki. A joghallgatók részéről tervezett ünnepélyes fogadás azért maradt el, mert Pálmai Ilkát nem 10-dikére, hanem 11-dikén délelőtre várta a vendégmivész és hó 20-án délelőtt utazott vissza Budapestre.

— Oriási napfoltok. A nap felületén egy idő óta kolosszális foltok láthatók. Ezek legnagyobbiká körülbelül 6000—7000 geogr. mérföld széles és 20.000 mérföld hosszú, vagyis oly terjedelmű, hogy rajta husz földgolyó kényelmesen elférne egymás mellett. E folt legötétebb része, mely a nap koronájának jobb oldala felé van, szabad szemmel is látható füstös füvegen keresztül.

— Sikasztók. A Nagel Jakab története alkalmából érdekesnek tartjuk közölni Kaposi Bélának a „Fővárosi Lapok”-ban közölt tárczájának bevezető sorait. Kaposi a sikkasztókról ír bécsi tárczát a sikkasztás különféle fajtáit. Bevezető soraiiban általánosságban a következőket írja: „A sikkasztás ősi gyakorlat; bizonyítja az ő testamentum és a mythologia. A zsidó kékem szőlőfürtöket horrtak el idegen országokból, a görög argonauták arany gyapját, s hogy miként jutott Mózes a törvénytáblákhoz, azt ne is kutasunk. A tékozló fiu a gondjaira bízott növényedek szája elől vette el a talatokat, Páris pedig Menelaus feleségével elő adóbb. Vespucci Amerigo egy egész világ rész fölfedezésének dícsőségét, tehát a másét vette el. A mesebeli számár oroszlan bört a hollók pávatollakkal, bizonyos poeták pedig itegen eszmékkel díszítették magukat. Mind ezek a sikkasztás különböző fajtái. Maga a „sikkasztás” szó újabb eredetű, ezelőtt lopásnak nevezték. Az emerség azonban, mitán nemes önértékben eltörölte a kaszt-rendszert és sokféle különbséget ember és ember közt, a fogalmakat kezdte megkülönböztetni és ekként van, hogy a mai kor gyermekei az öt krajczáros cipőkatlopják, a százezres depositumokat pedig sikkasztják. A szó első tagja „chic”-kel egyformán hangzik. Chic-vel lopni sikkasztás és a sikkasztók közt sok a chic-es ember, kinek szokási közé tartoznak a turf látogatása, a nagy-lábon élés, táncosnék barátsága, előkelő fürdők látogatása. Epp ezért nem sikkasztó, hanem csak közönséges tolvaj, a ki egy pár csizmát saj tit el: mert csizmát lopni nem chic, hanem talán égető szükség kenyszere. A sikkasztó majd mindig bódol az említett chic-es kedvtelések valamelyikének. Hogy a „sikkasztó” szó eredete a „sikklik” vagy sikkos szavakból vezethető le némileg szintén bizonyítható. Mert a sikkasztók kezén a pénz többnyire átsikklik. Ebül vesz, a mi ebul gyűlt. A tolvajnál aligha így van, mert a régi magyar mondás szerint „tolvajnak enyves a keze”. Enyves kézzel pedig nem egyhamar sikklik ki. De térjünk át a cselekvőre. A sikkasztó az elődök közé tartozik, mert másból szívja magába az életet, s egyszersmind a ragadozók osztályába is, mert ragadozó a keze. Még minden éghajlat alatt egy ideig de tartózkodási helyét többször változtatja; mert az időváltozást nem tűri a természet. Ha például Bécsben a talpa alatt

jel nappal azon török agyukat, hogy elhelyezék. Rokonai közül azok, kik „koruk magaslátán” állanak összeszedik minden ékesszólásukat, hogy férfi-barátjaikat kik mostanáig bősiesen álltak ellen „Amor” nyilainak, uton utólen arról győződtessek meg, hogy még se jó ha az ember „egyedül” marad. Ha ez se használ, hogy „lerázzák nyakukról”, addig beszélnek neki életpályáról, míg be nem áll a „főhírszólók” közé és nevelőnévé lesz, ha ugyan tanult valamit. Most már örvendhet, hogy „el van látva.” „Negyvenedik” születése napját „egyedül” ünnepli. Senkit se hívott meg, csupán emléket A „mirtus koszoru” helyett az élet a lemondás „övis koszoruját” nyomta homlokára. és ha mégis élvezte azt a kimondhatatlan boldogságot, hogy valamikor szeretettel „boldog idő” szemlélésébe mélyed el. Elhalványult fénykép, elszárgult papirlapok, egy hajfűrt. Hány csókkal halmozta már, melyek közt most is éri azokat, melyeket egykor kapott! Mennyi könnyet hullat az ereklyékre, melyek a népmonda szerint „heltottak” bírnának föltámasztani, csak hogy a holt szerelmet nem támasztják föl! „Ötvenedik” évében nem „ünnepli” többé „születése napját” és „hatvan” évvel csak is akkor, ha a „születésnapok” reá nézve „bevégezt tények.” Ha majd a jövő kornak emberségesebb nézetei lesznek, talán megszabadítják az „aggszüzeket” a „neveltségesség” előírleteitől és a szavakra: Tiszteljük az aggkört! talán rólik is megemlékeznek. i. s.

nagyon meleg lesz a föld vagy Amerikába vándorol, vagy pedig hívőre kerül. Leglényegesebben abban különbözik más ragadozóktól, hogy míg ez utóbbi előbb vad és csak a viszonyok következtében később szelidül meg; addig a sikkasztó előbb szelid, bizalmat gerjesztő és csak később vadul neki. Bőrsima és különösen az arcán — vastag; a keze mindenüvé elér, lábai futását pedig a legfűgőbb agarak, a dedektívek is csak ritkán érik utól. Tápláléka válogatott finom, a mig teheti: de fogságba kerülve rabkoszton is megél.

— Kutya-forspott. Elődeink a rossz ülést, rázós szekeret neveztek kutya-forspott-nak, ma már azonban a vagyon hűségese őrizővel kezdik vontatásra használni és talán idővel a lovak teljesen f.) lesznek mentve öreg napjaira a bérkocsik húzásától, helyettük a kutyák fogják a szolgálatot megtenni. Bécs legalább e tekintetben már a kezdeményező lépést megtette s a kutya-fogatokat szabályozta, még pedig oly emberséges módon hogy bármely omnibusz ló megirigyelheti. Csakis erőteljes kutyát szabad befogni oly járműbe, melynek vontatásával az ember jár jó példával elől úgy, hogy a kutya csupán vonótárs legyen. A beteg és gyenge kutyák ép úgy vágóhídra viendők és virslinek feloldozandók, mint az eldüléshez közeledő kontortáblis lovak. A járműre csak anyit terhet szabad felrakni, a mennyit a kutya készséggel megenged. (Herman Ottó a pókháló-rend nagykeresztjével rökton felruházta Boczkó főkapitányt, ha az utóbbi birna anynyi bátorsággal, hogy a gabnaszállító kocsik elé fogott lovakat ily szabadalommal ruházná fel). A kocsi nem ilhet fel a kutya-járműre, hanem csendes ügésben előlk ell menie Nyáron a kocsi tartozik a kutya számára folyton egy pohár vizet behűtött paradí spricert, télen pedig pokrócot és tollas párnát készletben tartani. Végül az ellenőrzés céljából a kutya gazdája nevének és lakhelyének elugtatására megtanítandó.

— Pénzbeszedő, ki megfelelő biztosítékkal rendelkezik alkalmazás nyel, felvilágosítást ad szíveségből e lap kiadóhivatala.

— A kolera-oltás felett elkeseredett harc folyik a francia tudós orvosok és dr. Ferran, az oltási módszer feltalálójá között. Dr. Brouardel, a párisi orvosi egyetem ki-küldője, roppant kicsinylőleg nyilatkozik Ferran rendszeréről és azt egyes színhámos-ságnál egyéneknem tekintti. Ellenben Ferran mindig adatokkal védekezik és újabb ismét a következő esetet mondja el: A valenciai apácák kórházában jun. 19-től 30-áig a kórház 63 beteget egytől egyig megkapta a cholera és mind a 63-an meghaltak. Ekor elhívnak engem: beoltok 80 apácát, kik közül tíznek már előzetesen hamsoné volt. Ez Julius 1-én történt, a három következő napon 30 apácza megbetegedett és 17-en meghaltak, de én bevártam az ötödik napot és akkor azt jeletem nekem, hogy nem fordult elő se betegedés, se halálozás. Azóta csak egy apácza halt meg, de az nem volt olta. Francia ellenfelelőrlé szólva, dr. Ferran ezeket mondá: Brouardel orvos magatartása meg kellett engem annál is inkább, mert ő maga bevallotta nekem, hogy micro-raphiai kérdésben nem tartja magát illetékesnek.

— Azienda Egy budapesti napilap szem lét tart a hazai bankok és biztosító intézetekről és következőképe fejezi be tudósítását. Nem mulasztjuk el az alkalommal még az „Azienda” biztosító intézetet felemlíteni. Az „Azienda” ugyan nem kizárólagos magyar intézet, azonban helybeli expositurjai teljesen megszerették magoknak a polgárjogot Magyar országban. A helybeli igazgatóságának oly hazafias buzgósággal teljesítik hivatásukat, hogy ezen intézetet bátran sorolhatjuk a hazai intézetek közé.

Fent expositurák és igazgatókat említetünk és jogosan mivel ezen intézet, melyről csak mint „Azienda” tétetik említés, két testvér intézetet és pedig „Azienda” élet és járadék biztosító és „Azienda” elemi és baleset biztosító társulatot képez.

Mindkét intézetnek külön kezelőse lévén mindamellét testvéreleg működnek közre. Nem tagadható, hogy az ily külön kezelés költségek tekintetében a részvényeseknek kellemetlen, de a közönség ez által, nyherhet: kezelés könnyebben áttekinthető, — rendezettebb és a biztosítások elintézése az egyes ágazatokban gyorsabb és pontosabb. A fő-előny az ily elkülönítésnél a biztosító közönségre nézve abban rejlik, hogy az életbiztosításnál gyűjtött tartalékalap, az üzletiileg sokkal ingadozóbb elemi biztosítás vesztesége által nem rövidítették. Ily elkülönítés minden intézetnél kívánatos volna.

Nem mulasztjuk el megemlíteni, miszerint mindkét intézet egyesítve a triesti „Azienda Assicuratrice”-val bizonyos jogviszonyban áll. Ezen intézet ugyanis a teljes erejében levő anyaintézet, mely felnőtt gyermekeit önkéntes adbatció által óhajtja előmozdítani. — Az Assicuratrice az Azienda alakulása előtt kötött szerződéseket esetrel esetre legomolyítja, hogy ennek megtörténte után gyermekeibe olvadjon, — miközben azonban hitelnél fogva nem szűnt meg régi fel-leinél önállólag működni.

Egyelőre ezen intézetek között teljes közönség létezik, a mennyiben egyik a másikért kezkesedik és egyik ügynöksége egy-szermind a másiké is.

Röviden az Azienda nemcsak egy erőteljes önálló intézet, hanem örököse és jogutóda egy másik virágzó intézetnek, melynek nevét már ma nem viseli.

Az Azienda által elért eredményfeltűntetésére elegendő néhány adat az 1884-iki évről.

Az élet és járadék biztosítási osztályban, 1784-ben nem kevesebb mint 4711 szerződés kötöttet 5 117,397 frt biztosított összegben. Ezen közvetlen kötött szerződésekhez járult még a „Patria” életbiztosító bankkal kötött viszontbiztosítási szerződés folytán 10,652 szerződés 6,728,199 forint biztosított összeggel, úgy hogy az 1884-ik év végével lezárt új üzletek összesen 15,363 szerződéssel 11,845,596 frtra rugtak. Az üzlet össz-alománya a mult év december hó 31-én 48,784 szerződés 36,541,887 fét biztosított tőke volt. A tüzbiztosítási ágazatban 2,519,652 frt 09 kr. díj és 53,912 frt 51 kr. illeték bevétel volt. Károkért az óriási összeg 1,133,357 frt 99 kr. fizettetett ki. A jágbiztosítás 375,749 frt 33 kr. kártérítést igényelt. Végül legyen még a szállítvány biztosítás felemlítve, mely-nél viszontbiztosításra 118,839 frt 61 kr. és károka 26,377 frt és 07 kr. fizetett ki.

Már ezen rövid és futólagos kivonat is elegendő annak bizonyítására, hogy itt első rangu intézettel állunk szemben, melynél a legnagyobb buzgóság párosulva a legnagyobb pontosságal a közönség javára működik. Az intézet eljárásának megismerésére elegendő ennek mélegét, mely mindenkinek rendelkezésére áll, megtekinteni.

A közönség köréből.

Van szerencsénk tudatni, hogy tegnapi tudósításunk téves volt; a Sziciliából megérkezett két idegen nem gyilkolási szándékból jött, hanem az ottani kormány által azon-czélból küldetett városunkba, hogy itt tanulmányozza azt, miként lehet a nyilvános kerteket azoknak is hozzáférhetővé tenni, kik üdülést csak az esti órákban kereshetnek — Előzékeny hatásának mindent elkövetett a küldetés sikerének fokozására, a többek között, hogy az idegenek kellő csendben láthassanak feladatuk után, elrendelte, miszerint a népkert minden este 1/9 órákor bezárassék.

Többen.

Közgazdaság.

A buza-árak lezékje.

(M. F.) Nem először mondjuk, hogy a vasutaknak és táviradknak az utóbbi két év-tized alatt rohamos elterjedése oly változást idézett elő a világ közgazdasági viszonyaiban, minőt a mi apáink századok alatt sem értek meg.

A föld egyes részeinek elszigeteltsége megszűnt, a feltalált új termékeny területek értékesítése, a viláfgalombba bevonása ma nem kiván évszázadokat, mint Amerika felfedezése után, hanem 5—10 év alatt megtörténik az, s az új események hire két 24 óra alatt körülnyargalja az egész földet.

E ténynyel tehát számolnunk kell; ennek természetzerű következménye — egy nem ideiglenes ténymény, a gabnaneműk árának egyenletes hanyatlása.

Ezelőtt a gabnaneműk árhullámzatait Európa egyes részeinek jó vagy rossz termése szabályozta, a rosztermésű vidék közvetlen szomszédja azonnal érezte annak kedvező hatását. Ma — és a jövőben méginkább, az egész föld kerékessége képezi a gabna-ár-szabályozó területet, az pedig nem valószínű hogy egy pár oly kis területnek kivételével, minő pl. Magyarország, az egész földön mindentű rosz termés legyen.

Figyelembe veendő továbbá az is, hogy a vasutak s táviradk segítségével a viláfgalombba bevándorolt új területeket rendszeren oly miveletlen népek lakják, melyeknek felszaporodása, és fogyasztása képességének emelkedése távolról sem tarthat lépést a gépek segítségével mivelés alá vett területek termékenységével, s így az új területek oly terményekből, melyek előállításához magasabb intelligencia, természetszerűleg mindig felesleget producálnak, mely a vasutakon és gőzhajókón ma könnyen feltalálják a fogyasztó piacokat.

Csak oly természetű nézve nem hozott tehát létre a fentemlített két tényező. t. i. a vasut és távirad, gyökeres változást, melyeknek előállítására magasabb intelligenciát igényel, vagy a melyek számára, csekély eltarthatóságuk miatt, még a mai közlekedési eszközök sem elég gyorsak.

E tételekből könnyen levonhatjuk a következtetéseket, Könnyen megérthető tehát, hogy a magasabb termelői intelligenciával bíró gazdák lehetnek csakis azok, kik számára nem változott meg gyökeresen a helyzet; ezekre nézve nem képeznek az új területek concurrentiát. Európában a hollandi, német és angol gazdák egy része, s az Egyesült-Államok keleti részében a nagyvárosok közelében élők ma is eléggé jól megőrzött termelést folytatnak.

Hasonló, aránylag kedvező helyzetben vannak azok is, kik ugyan az o-világban, de annak a vasutak előtt hozzáférhetlen s ezért kevesebb megállított területein ideig-óráig még terheletlen olcsó földön s alacsony munkabér mellett egészen extenzív gazdálkodást folytathatnak.

De jaj azoknak, kik e két szélsőség között Európában a középben állnak, kik intenzív gazdálkodást igénylő állami viszonyok között csak az extenzív gazdálkodást igénylő gazdálkodáshoz elegendő termelői intelligenciával kénytelenek frontot képezni az új időkkel.

E helyzetben van Magyarország! Szokásunk szerint az évnek egy bizonyos napjáról, összehasonlítás végett egymás alá állítjuk a budapesti gabonatözsde a 79 kgrammos tiszai búzának 1881. óta jegyzett árait. Volt e buza ára

1881-ben július 20-ikán	12 frt 65 kr
1882 „ „ „	11 frt 80 kr
1883 „ „ „	10 „ 65 „
1884 „ „ „	9 „ 65 „
1885 „ „ „	8 „ 45 „

E számokhoz okos embernek semmi több magyarázat nem szükséges. Ót év alatt tehát fokozatosan és majdnem egyenletesen hanyatlik a buza ára. Vesse össze a szives olvasó a fentebb elmondottakat e számokkal, s vonja le ez összevetésből a következtetést a jövőre, — de ne feledje, hogy az árak története azt is mutatja, miszerint némely élelmiszer ára, az előbb sokáig uralkodott árának nem csak 1/3-dát, hanem 1/5-dát a söt 1/4-dére is leszállott már.

A jövő megmutatja, hogy az exportra számított gabnatermelés tovább nem szolgálhat Magyarországot telének alapjául; e téren minden további lépés, mint az ingoványos talajon, csak mélyebb süllyedésre vezet.

Kegyetlen egy conclusio Magyarországra nézve. De jobb most meghallgatnunk, mint később meghallanunk.

Videant consules!

A termelői intelligencia emelkedésén kívül Magyarország számára nincs menekvés!

De a lassú tempóban való haladással e téren is csak akkor érünk célhoz, mikor már annak elérése semmit sem ér.

Gondolják ezt meg az egyes gazdák önérdékükben.

Több erélylyel lássunk a dologhoz!

Legujabb.

„Debreczeni Ellenőr” eredeti távirata.) BUDAPEST jul 23. Tegnapi délután a „Fecske” személyszállító gőz-útak Margitszigettől lefelé jövet összeköszött, a „Sallyach” vontatógőzössel. Utóbbi az orrán léket kapott, süllyedni kezdett, de még idejekorán partra evezett.

Nyilt-tér.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudására hozni, hogy Goldstein Sámuel ur a Goldstein és Steier cég kötelékéből kilépett, és én e kézmű, vászon és rövidrua üzletet Steier József törvényesül bejegyzett cég alatt tovább vezetem.

Midőn a n. é. közönségnek a társ cég nevében is irántunk tanusított szives bizalmért hálás köszönetet mondok, kérem részemre is a becses pártfogást fenntartani.

Vagyok teljes tisztelettel STEIER JÓZSEF. Scheer ház, a „Bika” val szemben.

FOGORVOS

Dr. DEÁK

(ezelőtt Berlinben lovag Dr. Guérard udvari fogorvos és udvari tanácsos segédorvosa)

fog- és szájbetegségeket alaposan gyógyít.

Odvas fogakat a legkittünőbb anyagokkal töm (plombiroz) — Egyes műfogakat és egész fogsorokat a legujabb amerikai légnymatu szerkezet szerint készít.

A fogkő, vagy bármily lerakomány által éktelelné vált fogakat megtisztítja.

A használhatanná lett fogakat és foggyökereket eltávolítja.

Rendel: d. e. 9—12 és d. u. 2—5 óráig naponla.

DEBRECZEN, piacz, Vecsei-ház (a „Bika” szálloda és Nagy-Hatvan-utca közti soron.) Dr. DEÁK „antisepticum” (fogpor és szájviz) a fogak és száj tisztántartására. Ára 60 kr.

Főraktár: Göttl Nándor gyógyszerháza a „Mégváltóhoz”

Az „AZIENDA“ osztr.-francia elemi- és balesetbiztosító-társaság vagyonmérlege az 1884. évre.

Cselekvő:		Vagyon-mérleg az 1884. évre.		Szenvedő:	
frt	kr	frt	kr	frt	kr
1	28.000	141 09	1	21.000	21.000
2	95.300	142 203	2	21.000	21.000
3	120.000	279 16	3	697 519	59
4	20.000	17 900	4	13 223	27
5	50.000	51 75	5	127 032	73
6	20.000	181 25	6	11 504	39
7	5.000	1 207	7	402	54
8	140.000	49 57	8	35	0
9	7.150	13 58	9	2 147	71
10		8 72	10	193 54	96
11		58 88	11		
12		21 915	12		
13		20	13		
14		82 9	14		
15		1 400	15		
16		51	16		
17		143 33	17		
18		89 84	18		
19		3 739	19		
20		21 358	20		
21		420 233	21		
22			22		
23			23		
24			24		
25			25		
26			26		
27			27		
28			28		
29			29		
30			30		
31			31		
32			32		
33			33		
34			34		
35			35		
36			36		
37			37		
38			38		
39			39		
40			40		
41			41		
42			42		
43			43		
44			44		
45			45		
46			46		
47			47		
48			48		
49			49		
50			50		
51			51		
52			52		
53			53		
54			54		
55			55		
56			56		
57			57		
58			58		
59			59		
60			60		
61			61		
62			62		
63			63		
64			64		
65			65		
66			66		
67			67		
68			68		
69			69		
70			70		
71			71		
72			72		
73			73		
74			74		
75			75		
76			76		
77			77		
78			78		
79			79		
80			80		
81			81		
82			82		
83			83		
84			84		
85			85		
86			86		
87			87		
88			88		
89			89		
90			90		
91			91		
92			92		
93			93		
94			94		
95			95		
96			96		
97			97		
98			98		
99			99		
100			100		

Jegyzet: A következő évben esedékesé váló díjkötelezvény állomány felrag 2 944 frt 98 krra. Megvizsgáltatott és a könyvekkel egyezőnek találtatott: Hönigswald s. k. Weinmann L. s. k. Zels s. k. Hartwig Nándor s. k. könyvvé

Az „AZIENDA“ osztr.-francia élet- és járadékbiztosító-társaság mérlegszámlája az 1884. évre.

Vagyon:		Mérleg-számla.		Teher:	
frt	kr	frt	kr	frt	kr
1	144 00	1	2400 00	1	21000
2	52 67 24	2	14 907 63	2	9 159 75
3	3188 07 19	3	21890 23	3	76854 94
4	68065 52	4	100196 26	4	20267 58
5	15035 75	5	3291109 23	5	5 145 94
6	371 108 71	6	8 5015 45	6	1 4231 96
7	257 045 08	7	34139	7	15 470 96
8	39227 59	8	12100	8	68396 06
9	8058 8 83	9	46 475 33	9	233410 61
10	13 1568 07	10	23081 72	10	125 0
11	35056 91	11	6591	11	6 00
12	135 224 98	12	3292 31	12	51857 61
13	41124	13	29411 57	13	3591 63
14	208233 33	14	149855 09	14	1212901 14
15	27376 83	15			
16	24 63 42	16			
17	51 3 31	17			
18	481 7 10	18			
19	750741 11	19			
20	497771 3	20			
21	121239 14	21			

Jegyzet: 1885. évi május hó 15-én. Megvizsgáltatott és a könyvekkel egyezőnek találtatott: Hönigswald s. k. Weinmann L. s. k. Zels s. k. Lampelmayer Károly s. k. könyvvé

Hirdetmény.

A Römer W. P. vb. debreczeni kereskedő cég csődtörvényéhez tartozó árucikknek s bolti felszerelvényeknek, melyek a pótleltár szerint 4353 frt 89 kr értéket képviselnek zártajánlat útján való eladása az ideiglenes csődválasztmány 14. sz. határozatával elrendeltetett.

A feltételek következők:

1. Venni szándékozók tartoznak zárt ajánlataikat a becsérték 10%-ának megfelelő 436 frt. bántpénzzel együtt 1885. július 30-ának d. u. 3 órájáig Dr. Kola János választmányi elnök urhoz benyújtani.
2. Az ajánlat utján eladás végérvényessége a csődtörvény 160. §. 5. pontja értelmében a csődbíróság jóváhagyásától tétetik függővé.

Debreczen 1885 Julius 20.

Hajdu Gyula
tömeggondnok.

1885

KLIALLITAS

MECHVÁS.

A FOLYÓ ÉVI ÖRZÁGOS KLIALLITAS ALKALMÁSBÓL

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

V. VÁCI KÖRÜT 80. BUDAPESTEN és VÁCI KÖRÜT 63.

SAJÁT, KÜLÖN ÉS CÉLRA ÉPÍTETT HELYSÉGEIBEN EGY RÉNDIVUL DUBAN ELLÁTOTT

GAZDASÁGI GÉP-KLIALLITÁST

RENDEZETT BE, melynek szíves megtekintésére az érdeklődők meghívottak.

1885

KLIALLITAS

PÁLYÁZAT.

A boldogemlékezettü N a g y J ó z e f alapítványából 2 évről 500-500 frt. ösztöndíjra pályázat nyitattik.

Az első 500 frt. ösztöndíj, lelkészi pályán, vagy tanárságban már eredménnyel szolgált vagy szolgáló férfiú részére lesz oda ítélendő a végből, hogy az illető ezen összeggel tudományos szempontból teendő utazására nézve segítessék; — felhivatnak tehát a tudományos utazásra magokat elhatározni kész és hajlandó tanárok vagy lelkészek, ez érdemben, kérvényeik után, az alább jelzett püspöki hivatalnál folyó 1885-dik évi augusztus 23-ig leendő jelentkezésre.

A második 500 frt. ösztöndíj, külföldre menő akadémikus ifjakat illet, s ezen pályázatnál megkivántatik, hogy:

1. Az illető pályázó ifjú magyar ev. reformált vallású, — s a felsőbb tudományokat a debreczeni főiskolában végezte legyen.
2. Kitzított pályának a lelkészinek, vagy tanárinak kell lenni.
3. Szükséges, hogy a bölcsészet s hittani tudományokon kívül, a latinnyelvben annyira járatos legyen, hogy a római classicus írókat jól értesse; mit hogy jól ért, — ugy azt, — hogy a görög nyelvből kitűnő osztályzata van, érettségi bizonyítványával kell igazolnia.
4. Megkivántatik a pályázótól, hogy az élő nyelvek közül a német nyelvet teljesen értesse, s egész folyékonyan beszélje; — a francia nyelvből is bírjon oly előkészülettel, hogy a könyveket jól értesse. — Ez utóbbiakra nézve is elegendhetlen szabályul tűzött ki, hogy ezek is illetékes tekintetbe vehető bizonyítványokkal igazoltassanak.

Az ekkéi felszerelt, — másként figyelmen kívül hagyandó — pályázati kérvények, f. 1885-ik évi augusztus 23-ig Révész Bálint püspök és alapítványi egyik elnök urhoz lesznek beterjesztendők.

Kelt Debreczenben, 1885-ik évi július hó 17-én.

Toth Sámuel,
biztosági jegyző.

Saját termésű

ÉRMELLÉKI HEGYIBOR

a legkitünőbbben kezelve.

üvegenként és ugyszintén hordószámra

1 literes üveg (üveg nélkül) — frt. 24 kr.
1 fél " " " " " — 12 "
hordószámra 100 liter 16 —

Az üres üvegek 10-5 krajczárért visszaváltatnak,

Rickl József Zelmos
(Debreczen.)

Alapított 1858-ban.

WALSER FERENCZ

első magyar gép- és tüztöltőszerek gyára, harang és ércöntődeje,
BUDAPESTEN ROTTENBILLER-UTCZA 66.

Ajánlja gyártmányát mint magyar különlegességet,

kutakban és mindennemű szivattyukban.

Elvállal teljes vízvezeték berendezését városok, földbirtokosok és magánok részéről, modern technikai alapon és kedvező feltételek mellett, ajánlkozik

KÖZ- és MAGÁN FÜRDŐK
felszerelésére

szagmentes ürsekek
felállítására és minden vízművi munkálat gyors és pontos kivitelére.

Képes árlapok, és részletes költségtervezetek kívánatra díjmenten küldetnek.

EGYETLEN BELFÖLDI SZIVATTYU GYAR.

Debreczen, 1885. Nyomatott a Debreczeni Ellenőr" könyvnyomdájában. Piacz, SIMONFFY ház.

Szerkesztős
SIM
háza

BIR

Öffzetési pénze
valamint a l
milen közle

tármentelen lev
fo

XII. é

A

(a.) M
ismerését
az elfogulat
szik meg e
delmek és
földről meg
szép tanus
kétszeresen
durva tünt
tént a ható
kalmából.

Az ese
Ernö, a ma
tője és vel
kirándult n
szorut ajár
vetségnek.
zöld szala
a jelenvolt
szök éktele
utasította a
met torna
szekre lépe
ajándékát.
ellenszenve
szószék k
tömeg ha
végre onna

Tehát
gyobb nép
belében en
ország
tünk szíve
utasítják?

Ez fa
ezért is vi
abban a t
világ kéts
got. Szer
Az első p
föl egyiki
nemesak a
valóságba
zetben is
időző tény
más világi
hogy nem
szalaggal
a tömeg
szószékről
tény, hog
gyare
vatalo
tal a r
lyen, s
sítás
hanem
elbiza
dékét
jött.

Nem
koszorura
hanem az
lazas igy
mi szép h
a mely e
vel megm
a mely E
ban a né
faj, it a
mely elég
nelmi m
ellenére
között p
metség e
a mely a
szár főség
németet.

Hogy
koszorut
kiknek a
egészen r

